

บทแปลพร้อมเชิงอรรถอ้างอิง

“STORY OF CAP AND TRADE”

สนับสนุนโดย คณะทำงานเพื่อโลกเย็นที่เป็นธรรม

(Thai Working Group for Climate Justice)

มกราคม 2553

เรื่องราวของการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน
และเหตุใดคุณจึงไม่สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิธีคิดที่สร้างระบบนี้ขึ้นมาได้

โดย แอนนี่ ลีโอนาร์ด (Annie Leonard)

www.storyofstuff.com/capandtrade/

ฉันดีใจมากที่ ในท้ายที่สุด¹ โลกก็รวมตัวกันเพื่อพยายามหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ครั้งแรกที่ฉัน ได้ยินว่า ผู้นำของเรากำลังประชุมกันเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ฉันถึงกับถอนหายใจ
เสือกใหญ่ด้วยความโล่งอก คุณเองก็รู้สึกอย่างนั้นไม่ใช่หรือ?

แต่หลังจากนั้นฉันก็บอกตัวเองว่า ซ้ำก่อน คนพวกนี้กำลังวางแผนจะทำอะไรกับปัญหานี้กันแน่ ฉัน
จึงเข้าไปตรวจสอบเรื่องนี้ และต้องบอกคุณเอาไว้ก่อนเลยนะว่า สิ่งที่พวกเขาทำกันอยู่นั้น ไม่ใช่สิ่งที่ฉัน
เรียกว่าการแก้ไขปัญหาทั้งหมดหรอกนะ อันที่จริงแล้ว การแก้ปัญหาที่สำคัญที่สุดซึ่งรู้จักกันในชื่อว่า

---

¹ หน่วยงานหลักที่กำกับดูแลเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคือ กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศแห่งสหประชาชาติ <http://unfccc.int/2860.php> ขอให้อู Alex Kirby, Climate in Peril: A Popular Guide to the
Latest IPCC Reports. Arendal, Norway, United Nations, 2009.

“การจำกัดเขตแดนและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน” หรือ “การซื้อขายสิทธิการปล่อยมลพิษ” นั้นแหละคือปัญหาใหญ่²

ฉันรู้ว่าคุณไม่ได้อยากฟังเรื่องนี้สักหรอก แต่อนาคตของโลกเรากำลังตกอยู่ในภาวะหน้าลี้วหน้า ขวาน เพราะฉะนั้นเราก็ต้องใช้เวลากับการทำความเข้าใจว่ามันกำลังเกิดอะไรขึ้นกับโลกนี้กันแน่

เอาละ เรามาทำความรู้จักกับคนที่เป็หัวใจหลักของการแก้ไขปัญหานี้กันดีกว่า คนพวกนี้มีทั้งคนของเอ็นรอน (Enron)³ ซึ่งออกแบบเรื่องการค้าพลังงาน และผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินแห่งตลาดหุ้นวอลล์สตรีท เช่น โกลด์แมน แซคส์ (Goldman Sachs)⁴ ที่ทำให้พวกเราต้องเจอกับ “วิกฤตสินเชื่อความเสี่ยงสูง” (subprime mortgage crisis) ไล่ละ

---

² ดูบทวิจารณ์เรื่องตลาดซื้อขายคาร์บอนและสถาบันที่พัฒนาตลาดนี้ขึ้นมาที่สมบูรณ์มากที่สุดได้ที่

<http://www.durbanclimatejustice.org/>

³ ในรายงานเกี่ยวกับศิษย์เก่าของเอ็นรอน (Enron) ในตลาดซื้อขายคาร์บอนเมื่อเดือนสิงหาคม 2552 หนังสือพิมพ์ไฟแนนเชียลไทม์ (Financial Times) ได้นำเสนอแบบไม่ได้ประชดประชันว่า “คนที่สนใจเอ็นรอนและความปรารถนาของเอ็นรอนที่จะเปิดตัวธุรกิจใหม่ที่ก้าวหน้าที่สุดย่อมมีแนวโน้มที่จะสนใจตลาดค้าคาร์บอนด้วย” ลินดา เคล็มมอนส์ (Lynda Clemmons) ซึ่งเป็นคนริเริ่มเรื่องการตั้งฝ่ายซื้อขายสิทธิการปล่อยมลพิษที่เอ็นรอนในปี 2537 กล่าว นอกจากนี้เอ็นรอนยังคิดค้นเรื่องตลาดซื้อขายไฟฟ้า ก๊าซ และถ่านหิน ซึ่งมีสหสัมพันธ์อย่างยิ่งกับคาร์บอน จึงทำให้อุตสาหกรรมของเอ็นรอนเหมาะที่จะทำการค้าคาร์บอนอย่างยิ่ง คนวงในภาคอุตสาหกรรมผู้หนึ่งยังแสดงทัศนะด้วยว่า ‘คนพวกนี้ต่อลมหายใจให้กับผลิตภัณฑ์ที่ครอบคลุมหลายอย่าง จึงทำให้เขาเป็นตัวแทนที่เหมาะสมที่จะทำเรื่องการซื้อขายคาร์บอน’”

อ้อ เมื่อไฟแนนเชียลไทม์เสนอ ‘ตัวแทนที่เหมาะสม’ จากอุตสาหกรรมให้ฉันพิจารณา เพื่อช่วยแก้ปัญหาวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฉันบอกว่ ‘ไม่เอาหรอก ขอคุณ’ ฉันเศร้าใจเพราะเราต่างหวังว่าเจ้าหน้าที่ที่ถูกเลิกจ้าง เพราะการล้มละลายของเอ็นรอนจะหางานทำ ไม่ใช่ยังคงเล่นเกมคาสิโนแก๊งกำไรการเงินที่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนักแก่ชาวเคลิฟอร์เนียอย่างฉันและผู้ถือหุ้นของบริษัทอยู่อีก (ขอให้ดู Markus Sommerauer, ‘A strange alliance making profits for a cleaner cause’, Financial Times, August 5, 2009; และ Solomon Lawrence, ‘Enron’s Other Secret’, Financial Post, May 30, 2009, <http://network.nationalpost.com/np/blogs/fpcomment/archive/2009/05/30/lawrence-solomon-enron-s-other-secret.aspx>.)

⁴ สำหรับบทบาทของโกลด์แมนในเรื่องสินเชื่อความเสี่ยงสูงอันอื้อฉาว ขอให้ดู Matt Taibbi, ‘The Great American bubble machine’, Rolling Stone, July 9-23, 2009. Taibbi เตือนว่า “แทนที่จะเป็นอนุพันธ์เครดิต หรือตลาดซื้อขายน้ำมันล่วงหน้า หรือหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เกมใหม่ที่จะเป็นฟองสบู่ครั้งต่อไปก็คือคาร์บอนเครดิต ซึ่งเป็นตลาดมูลค่านับล้านล้านเหรียญที่เติบโตอย่างรวดเร็วแต่ยังไม่ได้เป็นจริงนัก แต่ตลาดนี้จะเกิดขึ้นได้เหมือนกันหากพรรคเดโมแครตซึ่งได้รับเงินจากคนเหล่านี้จำนวน 4,452,585 เหรียญในช่วงการเลือกตั้งที่ผ่านมาจะสามารถผลักดันให้เกิดฟองสบู่ของสินค้าที่คิดค้นขึ้นใหม่และถูกแปลงโฉมเป็น ‘แผนสิ่งแวดล้อม’ ที่เรียกว่า การจำกัดเขตแดนและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน ตลาดคาร์บอนเครดิตแห่งใหม่นี้เป็นการเจริญรอยตามตลาดคาสิโนซื้อขายสินค้าที่เอื้อประโยชน์ต่อโกลด์แมนมาโดยตลอด เว้นแต่ว่าตลาดนี้มีเล่ห์เพทุบายชั้นเยี่ยมแบบใหม่อยู่ประการหนึ่ง นั่นก็คือ ถ้าแผนเดินหน้าได้เหมือนอย่างที่คาดเอาไว้ การขึ้น

งานของคนเหล่านี้ก็คือ การพัฒนาตลาดใหม่ๆ ที่พวกเขาเข้าไปมีอยู่ด้วย เมื่อทุกคนรวมทั้งญาติ
โกโหติกาของพวกเขากันเองอยากจะเข้าไปร่วมในตลาดกับเขาด้วย คนเหล่านี้ก็จะรีบถอนตัวจากไปอย่าง
รวดเร็วพร้อมกับเงินก้อนโตเมื่อตลาดกลายเป็นฟองสบู่ขนาดมหึมาก่อนจะแตกหลังจากนั้น

ที่จริงฟองสบู่ล่าสุดที่คนเหล่านี้สร้างขึ้นมาก็เพิ่งจะแตกไปเมื่อไม่นานมานี้เองนะ แต่ตอนนี้พวกเขา
มีความคิดใหม่เรื่องการซื้อขายมลพิษคาร์บอน (trading carbon pollution) มาป้อนตลาดอีกแล้ว

ราคาจะถูกกำกับโดยรัฐบาล โกลด์แมนไม่จำเป็นต้องจัดการกับเกมนี้ด้วยซ้ำเพราะมันจะถูกจัดการไว้ล่วงหน้า ... นี่เป็น
ตลาดสินค้าตัวใหม่ซึ่งมีหลักประกันว่าสินค้าหลักที่ซื้อขายกันจะมีราคาสูงขึ้นเมื่อเวลาล่วงเลยไป

มูลค่าของตลาดใหม่แห่งนี้จะสูงนับล้านล้านเหรียญต่อปี ลองเทียบเคียงกับรายได้ต่อปีรวมกันสำหรับผู้จัดหา
เครื่องใช้ไฟฟ้าทั้งหมดในสหรัฐ ฯ ที่มีมูลค่ารวม 320 พันล้านเหรียญดูได้ โกลด์แมนอยากได้กฎหมายฉบับนี้ แผนก็คือ (1)
เข้าร่วมในกฎหมายที่เปลี่ยนกระบวนการสรรหา (2) ต้องทำให้มั่นใจว่าพวกตนจะได้รับส่วนแบ่งที่ทำได้จากกระบวนการ
สรรหานั่นได้ และ (3) ต้องทำให้มั่นใจว่าส่วนแบ่งที่ทำได้นี้เป็นส่วนแบ่งชิ้นใหญ่ โกลด์แมนผลักดันอย่างหนักให้มีการ
จำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนนี้มานานแล้ว แต่หลายอย่างมาถ่วงระโคดเอางริงๆ เมื่อปีที่แล้ว
เมื่อบริษัทจ่ายเงินไป 3.5 ล้านเหรียญเพื่อล๊อบบี้เรื่องประเด็นภูมิอากาศ (หนึ่งในนักล็อบบี้ของคนพวกนี้ในช่วงนั้นก็ไม่ใช่
ใครอื่นหากคือ Mark Patterson ซึ่งปัจจุบันเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลัง) ...

ธนาคารตอนนี้มีหุ้น 10% อยู่ในตลาดหุ้นภูมิอากาศของชิคาโก (Chicago Climate Exchange) ซึ่งจะมีการซื้อขาย
เครดิตคาร์บอนกัน นอกจากนี้ โกลด์แมนยังมีหุ้นเล็กน้อยใน Blue Source LLC ซึ่งเป็นบริษัทของยูทาห์ที่ขายเครดิต
คาร์บอนประเภทที่จะมีคนต้องการมากหากกฎหมายนี้ผ่าน ... โกลด์แมนล้าหน้ากว่าคนอื่นอีกแล้ว เขารอคอยให้ใครสักคน
มาทำฝนให้ตกในที่ที่ควรจะตก ตลาดแห่งนี้จะใหญ่กว่าตลาดซื้อขายพลังงานล่วงหน้าหรือไม่? ‘มันจะทำให้ตลาดแคระ
แกร็นเสียมากกว่า’ อดีตเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของคณะกรรมการพลังงานของสภาผู้แทนราษฎรกล่าว คุณอาจจะพูดว่า แล้วมี
ใครห่วงใยเรื่องนี้บ้างล่ะ? ถ้าการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนประสบความสำเร็จ เราจะได้รับ
ปกป้องจากหายนะภัยของโลกอย่างแน่นอนหรือ? อาจเป็นไปได้ แต่การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อย
คาร์บอนในความคิดของโกลด์แมนจริง ๆ แล้วก็คือภาษีคาร์บอนที่ทำการออกมาเพื่อให้เอกชนเก็บรายได้ แทนที่รัฐบาลจะ
กำหนดภาษีมลพิษคาร์บอนแบบตายตัว และกดดันให้ผู้ผลิตพลังงานที่ไม่สะอาดทั้งหลายจ่ายเงินสำหรับสิ่งสกปรกที่พวกเขา
ทำขึ้นมา การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนจะทำให้คนเลวที่ขอลจะตะกละตะกรามของวอลล์สตรี
ท์กลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งเปลี่ยนตลาดสินค้าอีกตัวหนึ่งไปเป็นโครงการเก็บภาษีเอกชน

เรื่องนี้แยกจากการช่วยกอบกู้ธุรกิจที่ล้มละลายเสียอีก เพราะช่วยให้ธนาคารสามารถยึดเงินผู้เสียหายก่อนที่จะมีการ
เก็บภาษีกันจริง ๆ ... เรื่องความรับผิดชอบก็เหมือนกับฟองสบู่อื่น ๆ ทั้งหมดที่โกลด์แมนช่วยสร้างขึ้นมามีตั้งแต่ปี 2472 -
2552 นั่นแหละ ในแทบทุกกรณี ธนาคารแห่งเดิมซึ่งทำตัวสะเพราะมาหลายปีด้วยการทำให้ระบบต้องแบกภาระกับเงินกู้
เรื่องมลพิษและหนี้ที่สร้างความเสียหายอย่างหนัก และไม่ประสบความสำเร็จด้านใดเลยนอกจากมีการให้โบนัสก้อนโตแก่
พวกหัวหน้าไม่กี่คน กลับได้รางวัลเป็นเงินฟรีก้อนมหึมาและหลักประกันจากรัฐ ในขณะที่เหยื่อตัวจริงในความยุ่งเหยิงนี้
ซึ่งเป็นผู้เสียหายธรรมดา ๆ ต้องเป็นผู้ควักกระเป๋า

พวกเขากำลังพัฒนาฟองสบู่ใหม่ซึ่งมีมูลค่าถึง 3 ล้านล้านเหรียญ⁵ แต่เมื่อฟองสบู่แตก คราวนี้มันจะไม่ใช่แค่ทำให้หุ้นร่วงเพียงอย่างเดียวเท่านั้นหรอกนะ แต่มันจะทำให้ *ทุกสิ่งทุกอย่าง!* ร่วงไปด้วย

แล้วแนวคิดเรื่องการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนนี้มันทำงานอย่างไร?

นักวิทยาศาสตร์ที่เอาใจจริงเอาใจทั้งหลายส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า เราจำเป็นต้องลดปริมาณคาร์บอนในชั้นบรรยากาศลงให้เหลือเพียง 350 พีพีเอ็ม (ppm) หากเราต้องการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดหายนะภัยทางภูมิอากาศขึ้น⁶ ซึ่งในสหรัฐ ฯ หมายถึงการลดการปล่อยคาร์บอนจากเดิมให้ได้ 80% หรือบางทีอาจจะต้องมากกว่านั้นภายในปี 2593 80% เชียวนะ!⁷

ปัญหาตอนนี้ก็คือระบบเศรษฐกิจโลกส่วนใหญ่ดำเนินไปโดยการเผาผลาญเชื้อเพลิงจากฟอสซิลซึ่งปล่อยคาร์บอนออกมา ไม่ว่าจะเป็โรงงานทั้งหลายที่ผลิตข้าวของเครื่องใช้ทุกอย่างของเรา เรือหรือรถบรรทุกที่ขนส่งบรรดาของเหล่านั้นไปทั่วโลก หรือธรรมาคาร และอุปกรณ์ต่างๆ เรียกได้ว่าทุกอย่างเลยนั่นแหละ

ถ้าอย่างนั้น เราต้องทำอะไรจึงจะสามารถลดคาร์บอนลง 80% ได้โดยไม่ต้องกลับไปใช้ชีวิตแบบบ้านเล็กในป่าใหญ่ล่ะ?

เอาละ คนที่ชูแนวคิดเรื่องการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนกำลังบอกว่า ตลาดหุ้นคาร์บอนแห่งใหม่นี้แหละเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะแก้ปัญหานี้ได้

ขั้นแรกเริ่มจากการทำให้รัฐบาลทั่วโลกยอมรับการจำกัดปริมาณการปล่อยคาร์บอนต่อปีเสียก่อน นั่นก็คือ “การจำกัดเพดาน” (cap) ซึ่งฉันคิดว่าแนวคิดส่วนนี้ยอดเยี่ยมมาก

แล้วพวกเขาจะมั่นใจได้อย่างไรว่าการปล่อยคาร์บอนจะเป็นไปตามเพดานที่กำหนดไว้? นั่นก็ต้องการให้รัฐบาลออกใบอนุญาตในการปล่อยมลพิษจำนวนหนึ่งออกมา และทุกปีจะมีการให้ใบอนุญาตน้อยลงเรื่อย ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอน

---

⁵ เงินจำนวนสามล้านล้านเหรียญยังไม่รวมถึงอันตรายของตลาดอนุพันธ์ที่เกิดฟองสบู่ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ตัวเลขสูงขึ้นได้ถึงห้าเท่าหรือมากกว่านั้น ขอให้ดู Nina Chestney and Michael Szabo, ‘Emissions traders expect U.S. carbon market soon,’ Reuters, May 28, 2009, <http://www.reuters.com/article/GCA-GreenBusiness/idUSTRE54R4YP20090528>, คูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552

⁶ www.350.org

⁷ Gar Lipow, ‘How soon do we need to cut greenhouse gas emissions?’, Grist, January 25 2009, <http://www.grist.org/article/How-soon-do-we-need-to-cut-greenhouse-gas-emissions/>, คูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552

บริษัทที่คิดค้นประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ จะเข้าร่วมสังฆกรรมในตลาดนี้ด้วยการสร้างทางเลือกที่สะอาดและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม เมื่อใบอนุญาตเริ่มหายากมากขึ้น มันก็ย่อมจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นด้วย จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่บริษัทซึ่งมีใบอนุญาตปล่อยคาร์บอนเหลือจะอยากขายใบอนุญาตนั้นให้แก่บริษัทอื่นที่ยังจำเป็นต้องปล่อยคาร์บอนออกมา

ตรงนี้เองที่ทำให้มีเรื่องการซื้อขายเข้ามาเกี่ยวข้อง

ตรรกะที่ใช้ก็คือ トラบใดที่เรายังคงอยู่ต่ำกว่าเพดานที่อนุญาตให้ปล่อยคาร์บอน ก็ไม่ต้องไปใส่ใจว่าใครจะก่อมลพิษหรือใครจะสร้างสรรค์นวัตกรรม⁸ เพราะเราจะสามารถเผชิญกับเส้นตายของสภาพภูมิอากาศได้ นั่นคือการหลีกเลี่ยงหายนะร้ายแรงที่จะเกิดขึ้น และแน่นอน คนเหล่านี้จะได้ค่าธรรมเนียมจากการเป็นคนกลางในธุรกิจมูลค่าหลายล้านล้านเหรียญ ฉันหมายถึงตลาดนั้นแหละ

ได้ทั้งช่วยปกป้องโลก แถมยังรวยด้วย ใครบ้างล่ะที่จะไม่ชอบ จริงไหม? เพื่อนของฉันบางคนซึ่งห่วงใยเกี่ยวกับอนาคตของโลกนี้จริง ๆ ให้การสนับสนุนแนวคิดเรื่องการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน ทั้งกลุ่มด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนมากที่ฉันนับถือก็เห็นแบบเดียวกัน พวกเขารู้ว่าแนวคิดนี้ไม่ใช่หนทางในการแก้ไขปัญหาคอขวดที่สมบูรณ์แบบ และได้ปลื้มกับความคิดที่จะยกอนาคตของโลกเราให้กับคนเหล่านี้ แต่พวกเขาต่างคิดว่า นี่คือการก้าวสำคัญก้าวแรก และดีกว่าการไม่ทำอะไรเลย แต่ฉันไม่ค่อยจะแน่ใจนัก

และฉันก็ไม่ใช่คนเดียวที่คิดอย่างนั้น เพราะมีขบวนการของนักวิทยาศาสตร์ นักเรียนนักศึกษา ช่างนา และนักธุรกิจหัวก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ที่บอกว่า “ช้าก่อน !”⁹

---

⁸ ลาร์รี่ โลห์แมนเป็นคนอธิบายแนวคิดนี้ใน Carbon trading: A critical conversation on climate change, special issue of Development Dialogue, Uppsala, Dag Hammarskjold Foundation,

http://www.dhf.uu.se/pdf/filer/DD2006_48_carbon_trading/carbon_trading_web_HQ.pdf. ส่วนบทวิจารณ์อื่น ๆ ของโลห์แมนขอให้ดูที่ <http://www.thecornerhouse.org.uk>.

⁹ ขบวนการเพื่อความยุติธรรมด้านภูมิอากาศมีความเป็นมาย้อนหลังไปก่อนการประชุมที่เกี่ยวข้องโต คือการประชุมเรื่องโลกที่ริโอเมื่อปี 2535 ซึ่งในการประชุมครั้งนั้น นักเคลื่อนไหวได้เน้นย้ำเรื่องความเสมอภาคว่าเป็นคุณค่าที่ช่วยรักษาสีเขียวของโลกได้ (global green value) เครือข่ายที่วิพากษ์วิจารณ์เรื่องการซื้อขายคาร์บอนถูกริเริ่มขึ้นในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่แอฟริกาใต้ในเดือนตุลาคม 2537 ของ ‘กลุ่มเดอร์บันเพื่อความยุติธรรมทางภูมิอากาศ (Durban Group for Climate Justice)’ พอถึงปี 2550 ในการประชุมสุดยอดของภาคีต่าง ๆ ที่บาห์ลี กลุ่มเดอร์บันและองค์กรอื่น ๆ ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงความเสมอภาคทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้เปิดตัวเครือข่ายระดับโลกชื่อ ‘ความยุติธรรมทางภูมิอากาศเดี๋ยวนี้’ (Climate Justice Now!) นอกจากนี้นักเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังมีผู้เชี่ยวชาญและนักปฏิบัติการที่ยิ่งใหญ่อีกหลายคนที่คัดค้านการใช้การซื้อขายสิทธิการปล่อยมลพิษเพื่อควบคุมสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึงนักวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศชั้นนำของสหรัฐ ฯ คือ เจมส์ ฮันเซน (James Hansen) และนักการเงินจอร์จ โซรอส (George Soros) ซึ่งชี้ว่าการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนนั้นจะไม่มี

จะว่าไปแล้ว แม้นักเศรษฐศาสตร์ที่คิดค้นระบบการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนขึ้นมาเพื่อจัดการกับปัญหาที่ง่ายกว่านั้น เช่น ปัญหามลภาวะที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยและซัลเฟอร์ไดออกไซด์เองยังบอกเลยว่า การจำกัดเพดานและการซื้อขายนั้น ไม่มีทางแก้ปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้¹⁰ และนี่เป็นเหตุผลว่าทำไมฉันจึงคิดว่าพวกเขาผิดถูก

เวลามีแผนการหลอกลวงทางการเงินไม่ว่าจะในรูปแบบใดออกมา เช่น สินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง หรือแผนการจัดตั้งกองทุนเฮดจ์ฟันด์ในรูปแบบแชร์ลูกโซ่ของเบอร์นี่ แมดออฟฟ์ (Bernie Madoff's pyramid) ที่ไร ก็มักจะมีปีศาจแฝงอยู่ในรายละเอียดเสมอ และในรายละเอียดเรื่องข้อเสนอเกี่ยวกับระบบการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนที่นำเสนอกันขึ้นมา ก็มีปีศาจแฝงอยู่หลายตนซะด้วย

ประสิทธิภาพ ในปี 2550 มีการอ้างคำพูดของ ซอร์อสว่า “ระบบการซื้อขายการปล่อยคาร์บอนแบบการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนนั้นยากแก่การควบคุมมากและประสิทธิภาพก็ห่วยถาวร .... เพราะผมเป็นนักปฏิบัติทางการตลาดผมจึงรู้ถึงความล้มเหลวของระบบ (ขอให้ดู Hugh Wheelan, ‘Soros slams emissions trading systems: Market solution is “ineffective” in fighting climate change’, Responsible Investor, October 18, 2007, http://www.responsible-investor.com/home/article/soros_slams_emissions_cap_and_trading_systems/)

¹⁰ Jon Hilsenrath, ‘Cap-and-trade’s unlikely critics: Its creators – economists behind original concept question the system’s large-scale usefulness, and recommend emissions taxes instead,’ Wall Street Journal, August 13, 2009: “สมัยที่ทำงานเพื่อลดมลพิษตอนเป็นนักศึกษาในช่วงทศวรรษ 1960 โทมัส ครอบคอคเคอร์ (Thomas Crocker) คิดค้นระบบการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนที่คล้ายคลึงกับระบบที่กำลังมีการพิจารณากันอยู่ในสภาองเกรส ... ‘ผมสงสัยว่าการจำกัดเพดานและการซื้อขายจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการกำกับดูแลเรื่องคาร์บอนจริงละหรือ โทมัส ครอบคอคเคอร์ นักเศรษฐศาสตร์เกษียณอายุวัย 73 ปีในเมืองเซนต์เนบิเอล ไวโอมิ่งกล่าว เขาอยากให้มีการเก็บภาษีการปล่อยคาร์บอนโดยตรงเพราะจะทำให้มีการบังคับใช้ง่ายขึ้นและทำให้มีความยืดหยุ่นที่จำเป็นต่อการจัดการกับปัญหา ... ส่วนอีกคนหนึ่งคือจอห์น เดลส์ (John Dales) ซึ่งถึงแก่กรรมในปี 2550 ก็ยังสงสัยอยู่ว่าความคิดนี้จะสามารถปราบโลกร้อนให้อยู่หมัดได้จริงละหรือ เขากล่าวไว้ในการสัมภาษณ์เมื่อปี 2544 ว่า ‘มันไม่ได้แก้ปัญหทุกอย่างได้นะ’ ‘เพราะมันใช้ไม่ได้กับอีกหลายสถานการณ์’ โทมัส ครอบคอคเคอร์เห็นปัญหาในยุคปัจจุบันของการใช้แนวคิดการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนเพื่อแก้ปัญหาก๊าซเรือนกระจกของโลกอยู่สองประการด้วยกัน เรื่องแรกคือการปล่อยคาร์บอนเป็นปัญหาระดับโลกที่มีสาเหตุอยู่มากมายเหลือคณานับ เขาบอกว่า การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนจะเหมาะกับการแก้ปัญหาพิษในท้องถิ่นที่ไม่เกี่ยวข้องกันมากกว่า ‘ผมยังไม่มีความชัดเจนว่าเขาจะบังคับใช้ระบบการให้ใบอนุญาตในระดับนานาชาติได้อย่างไร’ ‘เพราะตอนนี้ยังไม่มีสถาบันใดที่มีอำนาจนั้น’ ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ การคิดความเสียหายทางเศรษฐกิจของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตั้งแต่ น้ำท่วมจนถึงผลผลิตล้ม ให้ออกมาเป็นตัวเลขต้องเจอกับปัญหาความไม่แน่นอนเต็มไปหมด ฝ่ายหนึ่งประเมินไว้ว่าอยู่ระหว่าง 5% - 20% ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศของทั่วโลก เมื่อไม่รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นมีต้นทุนเพียงใด จึงไม่มีใครรู้ว่าเราจะต้องจำกัดการปล่อยมลพิษให้เข้มงวดขนาดไหน ... โทมัส ครอบคอคเคอร์บอกว่า การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนเหมาะกับการแก้ปัญหาที่เห็นความเสียหายชัดเจน เช่น ฝนกรดในช่วงทศวรรษ 1990 และจำเป็นต้องมีการจำกัดอย่างเข้มงวดโดยเร็ว”

ปีศาจตนแรกเป็นที่รู้จักในนามของใบอนุญาตให้เปล่า (Free Permits) จึงทำให้บางคนเรียกระบบนี้ว่า “การจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนและการแจกฟรี” (Cap and Giveaway) ¹¹ ตามโครงการนี้อุตสาหกรรมผู้ก่อมลพิษจะได้ใบอนุญาตที่มีมูลค่าสูงไปส่วนใหญ่โดยไม่ต้องจ่ายเงิน ใ้ ไปได้ฟรีๆ!

ยิ่งก่อมลพิษมากเท่าไร อุตสาหกรรมเหล่านี้ก็ยิ่งได้ใบอนุญาตมากขึ้นเท่านั้น

มันเหมือนกับว่า ยังไม่ทันไร พวกเราก็เตรียมขอบคุณที่พวกเขาได้สร้างปัญหาเหล่านี้ขึ้นมาซะอย่างนั้น

ในยุโรปซึ่งมีความพยายามนำระบบการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนและการแจกฟรีมาใช้ มูลค่าของใบอนุญาตคิดตัวขึ้นอย่างบ้าคลั่ง และต้นทุนพลังงานของผู้บริโภคสูงขึ้น แล้วลองเดาดูซิว่ามีอะไรเกิดขึ้นอีก ?

มีการปล่อยคาร์บอนเพิ่มมากขึ้น ! ¹² มีเพียงส่วนเดียวของระบบนี้เท่านั้นที่ก่อประโยชน์ นั่นก็คือผู้ก่อมลพิษทำกำไรเพิ่มได้นับพันล้านเหรียญ ¹³ นักเศรษฐศาสตร์ของเอ็มไอทีบอกว่าเรื่องทำนองเดียวกันนี้มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในสหรัฐ ฯ เช่นกัน ¹⁴

---

¹¹ แม้แต่นักลือบบที่สนับสนุนบริษัทเช่นสถาบันวชิาหกิจแห่งอเมริกาขงยอมรับว่านี่เป็นความคิดที่เลวร้าย ขอให้ดู Alan Viard, ‘The cap-and-trade giveaway,’ The American, June 26, 2009, <http://www.american.com/archive/2009/june/the-cap-and-trade-giveaway>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552

¹² ระบบการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนของสหภาพยุโรป [(อีทีเอส) Emission Trading Scheme – ETS] ประสบความสำเร็จล้มเหลวไม่บรรลุเป้าหมายหลัก และราคาที่ผันผวนอย่างหนักแสดงให้เห็นว่าตลาดเหล่านี้เ้าแน่นอนนอนไม่ได้และไม่น่าเชื่อถือมากเพียงใด การ์ ลิโป (Gar Lipow) ซึ่งเป็นคอลัมนิสต์ของ Grist อธิบายว่า “ในช่วง 3 ปีที่เรามีการตรวจสอบการปล่อยคาร์บอน มีการปล่อยคาร์บอนจากบริษัทที่ค้าคาร์บอนเพิ่มขึ้น 1.8% (ในช่วงเวลาเดียวกันมีการปล่อยคาร์บอนของสหภาพยุโรปโดยรวมลดลง) ตัวเลขการปล่อยคาร์บอนเบื้องต้นชี้ว่าการปล่อยคาร์บอนลดลง 3.06% ในปี 2551 ผู้คนต่างเห็นพ้องกันว่าส่วนใหญ่เป็นเพราะเศรษฐกิจถดถอยประกอบกับอากาศที่อุ่นขึ้น และมีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางว่าการปล่อยคาร์บอนส่วนน้อยที่สำคัญนั้นเกิดจากการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปล่อยคาร์บอนของสหภาพยุโรปลดลงเพียงเล็กน้อยในขณะที่การปล่อยคาร์บอนจากระบบอีทีเอสเพิ่มสูงขึ้น ฉันจึงสงสัยว่าเมื่อข้อมูลออกมา เราจะพบว่าการปล่อยคาร์บอนของสหภาพยุโรปลดลงมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การลดลงเพียงเล็กน้อยของก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาจากบริษัทที่ซื้อขายคาร์บอน หลักฐานที่ชัดเจนก็คือระบบการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนของสหภาพยุโรปกำลังชะลอแทนที่จะผลักดันให้มีการลดการปล่อยคาร์บอน” Gar Lipow, ‘Capand-trade: filling up the political space that should be used for real solutions,’ จาก Grist, May 31, 2009 <http://www.grist.org/article/cap-andtrade-filling-up-the-political-space-that-should-be-used-for-real-s>

<http://tinyurl.com/suckLemon>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552.

¹³ David Adam, ‘Britain’s worst polluters set for windfall of millions’, The Guardian, September 12, 2008, <http://www.guardian.co.uk/environment/2008/sep/12/emissionstrading>.

เงินนับพันล้านเหรียญเหล่านี้มาจากกระเป๋าของเรา ดังนั้นการแก้ไขที่แท้จริงก็คือการนำเม็ดเงินเหล่านั้น ไปใช้เพื่อการหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แทนที่จะให้ใบอนุญาตแก่ผู้ก่อมลพิษ เราควรจะขายมันแล้วนำเงินที่ได้ไปใช้

---

¹⁴ แม้แต่นักเศรษฐศาสตร์ที่สนับสนุนการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งแมสซาชูเซตส์ (เอ็มไอที) ยังยอมรับว่าสหรัฐ ฯ อาจเจริญรอยตามความล้มเหลวของตลาดและรัฐบาลยุโรป เคนนี่ เอลเลอร์แมน (Denny Ellerman) และพอล แอล โจสโคว (Paul L. Joskow) ตั้งข้อสังเกตว่า การจับคู่ระหว่างเงิน ใบอนุญาตและผู้ก่อมลพิษของของระบบอิตาลี เอสแบบผิดฝาผิดตัวและทำให้เกิดหายนะนั้นเป็นไปตามกฎระเบียบที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศที่อยู่ในสหภาพยุโรป และ “ผลกระทบของการตัดสินใจที่จะจัดสรรและประมวลต่อภาคกิจการไฟฟ้าที่เปิดเสรีเพียงบางส่วนนั้นมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการโต้เถียงและความซับซ้อนในสหรัฐ ฯ ไม่น้อยไปกว่าที่เกิดขึ้นในยุโรป

นักเศรษฐศาสตร์ของเอ็มไอที ไม่ว่าจะเป็นเซอร์เกย์ ปาลต์เซฟ (Sergey Paltsev) จอห์น เรลลี่ (John Reilly) เฮนรี จาโคบี (Henry Jacoby) และเจนนิเฟอร์ เอฟ โฮลัค (Jennifer F. Holak) เห็นว่าสิ่งที่อันตรายก็คือ ข้อบกพร่องหลายอย่างที่เกิดจากระบบอิตาลี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการลอบบี้ทางการเมือง การสร้างรายได้ที่ไม่เพียงพอ ‘กิจกรรมการหาเช่า’ และต้นทุนการบริหารจัดการที่สูง จะเกิดขึ้นซ้ำในสหรัฐ ฯ ยกตัวอย่าง แทนที่โรงไฟฟ้าถ่านหินที่ไม่มีประสิทธิภาพบางแห่งจะถูกปิดตัวอย่างรวดเร็ว แต่กลับไม่ถูกปิดเพราะกฎระเบียบของอิตาลีช่วยเหลือเอาไว้ นักเศรษฐศาสตร์เหล่านี้ยอมรับว่า “ทางเลือกในการบรรเทาปัญหาที่ราคาถูกที่สุดก็คือการปิดโรงไฟฟ้าที่ปล่อยก๊าซสูงที่สุดบางแห่งเสีย แต่กฎนี้ [สิทธิในการซื้อขายใบอนุญาตที่ล้ำสมัย] ในอิตาลีเอสสร้างแรงจูงใจให้เก็บโรงไฟฟ้างดงกล่าวไว้แล้วปล่อยให้ดำเนินการต่อแบบเงียบ ๆ หรือไม่ก็ติดตั้งเทคโนโลยีในการบรรเทาปัญหาที่ราคาแพงขึ้น เพื่อที่พวกเขาจะได้มีเงินพิเศษเหมือนเดิม”

สำหรับอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเพดานและการแจกฟรี (ใบอนุญาตปล่อยมลพิษฟรี) นักเขียนจากเอ็มไอทีเตือนว่า “ถ้ามีการจัดสรรตามหลักการ ‘ล้ำสมัย’ บางประการให้แก่บริษัทต่าง ๆ ตามเกณฑ์ [ซึ่งเป็นกรณีในกฎหมายสำคัญในปี 2552] แล้ว บริษัทเหล่านี้จะได้รับมูลค่าของสินทรัพย์หรือค่าเช่าที่เกิดจากความหาได้ยาก “ซึ่งหมายความว่าสหรัฐ ฯ จะเจริญรอยตามแนวทางอันตรายที่สหภาพยุโรปทำไปก่อนแล้วในการ ‘จ่ายผู้ก่อมลพิษสำหรับการปล่อยมลพิษในอดีต’ และมันคงจะเป็นโศกนาฏกรรมทีเดียว หากสมาชิกสภานิติบัญญัติและผู้ออกนโยบายของสหรัฐ ฯ ซึ่งรู้ปัญหาที่เกิดจากอิตาลีเอสแล้วยังคงส่งเสริมนโยบายในทำนองเดียวกัน แทนที่จะหาเส้นทางเร่งด่วนในการลดการปล่อยมลพิษโดยตรง

สำหรับการอ้างอิงตามลำดับ ขอให้ดู Denny Ellerman and Paul Joskow, ‘The European Union’s Emissions Trading System in perspective’, 2008, Pew Center on Global Climate Change, Arlington, www.pewclimate.org/docUploads/EU-ETS-In-Perspective-Report.pdf; Gilbert E. Metcalf, Sergey Paltsev, John Reilly, Henry Jacoby and Jennifer F. Holak, 2008, ‘Analysis of US greenhouse gas proposals’, National Bureau of Economic Research, Cambridge, Working Paper 13980, <http://www.nber.org/papers/w13980>; and Sergey Paltsev, John M. Reilly, Henry D. Jacoby, Angelo C. Gurgel, Gilbert E. Metcalf, Andrei P. Sokolov and Jennifer F. Holak, ‘Assessment of U.S. cap-and-trade Proposals’, 2007, Joint Program on the Science and Policy of Global Change, http://web.mit.edu/globalchange/www/MITJPSPGC_Rpt146.pdf, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552.

- สร้างระบบเศรษฐกิจที่ใช้พลังงานสะอาด ¹⁵
- หรือปันผลให้แก่ประชาชนเพื่อช่วยจ่ายเป็นค่าเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นในระหว่างที่เรากำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ใช้พลังงานสะอาด ¹⁶
- หรือแบ่งปันเงินจำนวนนี้ให้แก่ผู้คนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากที่สุด บางคนเรียกการทำแบบนี้ว่าเป็นการจ่ายคืนหนี้สิน ¹⁷

เนื่องจากพวกเราที่อยู่ในประเทศที่ร่ำรวยที่สุดได้ปล่อยคาร์บอนส่วนใหญ่มานานหลายศตวรรษแล้ว แล้วยังมีวิถีชีวิตที่ค่อนข้างสะดวกสบายในกระบวนการปล่อยคาร์บอนนี้ด้วย แล้วเราไม่ต้องรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้คนที่ได้รับความเดือดร้อนมากที่สุดหรือ?

มันเหมือนกับเรามีงานปาร์ตี้ใหญ่โต แต่ไม่เชิญเพื่อนบ้านมาร่วมงาน แล้วยังยึดเย็ดบิลรายการค่าทำความสะอาดให้พวกเขาอีก มันไม่เข้าท่าหรอกนะ

คุณรู้หรือเปล่าว่าในศตวรรษหน้า ประเทศที่เป็นเกาะทั้งหมดอาจจมอยู่ใต้ผืนน้ำ เพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้แหละ ¹⁸ และองค์การสหประชาชาติยังบอกว่า 9 ใน 10 ของชาวแอฟริกันอาจจะไม่มีความสามารถในการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารอีกต่อไป ¹⁹

¹⁵ Colby Itkowitz, 'Cap, trade, bike and carpool,' CQ Weekly 67:26, June 29 2009: 1501-1501

¹⁶ Peter Barnes, 'Cap and dividend, not trade,' Scientific American Earth 3.0 18:5, December 2008: 20-21

¹⁷ คำนิยามซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายมาจากนักเศรษฐศาสตร์เชิงนิเวศชื่อ โจน มาร์ตินเนซ-อัลเลียร์ (Joan Martinez-Alier) กับ เอ็นจิโอชื่อ Accion Ecologica ในเมืองคิโต เอควาดอร์ “หนี้สินคือหนี้ที่ประเทศอุตสาหกรรมในซีกโลกเหนือติดค้างประเทศโลกที่สามสะสมกันมาจากการแย่งชิงทรัพยากร ความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม และการยึดครองพื้นที่สิ่งแวดล้อมเพื่อทิ้งของเสียโดยไม่จ่ายเงิน เช่น ก๊าซเรือนกระจก จากประเทศอุตสาหกรรม “แล้วประเทศในซีกโลกเหนือคิดหนี้ประเทศในซีกโลกใต้เท่าไรแล้วล่ะ?” ทีมจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่เบิร์กลีย์ประมาณความเสียหายบางส่วนว่ามีมูลค่าถึง 18 ล้านล้านเหรียญ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ตามมา Srinivasan, U., S.Carey, E.Hallstein, P.Higgins, A.Ker, L.Koteen, A.Smith, R.Watson, J.Harte and R.Norgaard (2008) 'The debt of nations and the distribution of ecological impacts from human activities', Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 105, 5, <http://www.pnas.org/content/105/5/1768>. สหภาพแอฟริกาประมาณว่าอย่างน้อยที่สุดควรมีการจ่ายคืนหนี้สินแอฟริกา 67 พันล้านเหรียญต่อปีภายในปี 2563 ขอให้คุณ J. McLure, 'Ethiopian Leader chosen to represent Africa at climate summit,' Addis Ababa, 1 September.

¹⁸ Geoffrey Lean, 'Rising seas, caused by global warming, have for the first time washed an inhabited island off the face of the earth', The Independent, June 5, 2009, <http://www.independent.co.uk/environment/climate-change/disappearing-world-global-warming-claims-tropical-island-429764.html>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2552

การแก้ไขปัญหาค่าที่แท้จริงควรจะเป็นประโยชน์ต่อคนเหล่านี้แทนที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ก่อมลพิษ มิใช่หรือ?

ปีศาจคนที่สอง เรียกกันว่า การชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอน (Offsetting)

ใบอนุญาตให้มีการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอนจะออกให้แก่บริษัทที่ควรจะได้จัดหรือลดปริมาณคาร์บอนของตนเองไปแล้ว เมื่อได้รับใบอนุญาต บริษัทก็สามารถนำใบอนุญาตนี้ไปขายให้แก่ผู้ก่อมลพิษที่ต้องการปล่อยคาร์บอนเพิ่มขึ้น ในทางทฤษฎีถือว่ากิจกรรมหนึ่งสามารถชดเชยอีกกิจกรรมหนึ่งได้

อันตรายของการชดเชยในลักษณะนี้ก็คือ มันเป็นเรื่องยากมากที่จะมีหลักประกันว่ามีคาร์บอนถูกขจัดไปจริง ก่อนที่จะได้ใบอนุญาตมา แต่ถึงจะไม่มีการขจัดคาร์บอนจริง ใบอนุญาตเหล่านี้ก็มีมูลค่าเป็น **ตัวเงิน** จริงเสียด้วย

นี่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการชดเชยกันแบบผิด ๆ ที่อันตรายมาก นั่นคือการใช้วิธีโกง

การโกงกันในบางกรณีอาจไม่เลวร้ายถึงขนาดทำให้โลกดับสิ้น แต่ในกรณีนี้มันไม่ใช่ และตอนนี้ก็มีการโกงกันเกิดขึ้นมากมายหลายกรณีทีเดียว

อย่างเช่น ในอินโดนีเซีย บริษัท ซินาร์ มาส คอร์ปอเรชั่น (Sinar Mas Corporation) ซึ่งเข้าไปถางป่าของชนพื้นเมือง เป็นผลให้เกิดการทำลายล้างระบบนิเวศและวัฒนธรรมที่สำคัญ ๆ จากนั้นบริษัทก็นำเอาพื้นที่ที่รกร้างที่พวกเขาสร้างขึ้นมาไปปลูกต้นปาล์มน้ำมัน ลองเดาสิว่าคนพวกนี้จะได้อะไรจากการกระทำดังกล่าว ถูกต้อง พวกเขาได้ใบอนุญาตให้มีการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอน²⁰

คาร์บอนออกไปจากชั้นบรรยากาศแล้วหรือยัง? เปล่าเลย มันยังอยู่ พนันกันก็ได้

นอกจากนี้ บริษัททั้งหลายยังได้รับการชดเชยโดยไม่ต้องทำอะไรเลยด้วย

อย่างเช่นผู้ปฏิบัติงานของโรงงานที่ปล่อยมลพิษอาจอ้างว่าตนเองกำลังวางแผนที่จะขยายงานเพิ่มขึ้น 200% แต่แล้วก็ลดแผนนั้นลงเหลือเพียง 100% โดยอาศัยข้ออ้างที่ไร้ความหมายคนพวกนี้จะได้รับ

---

¹⁹ R.K. Pachauri, 'Summary of testimony provided to the House Select Committee on Energy Independence and Global Warming,' US Congress, Washington DC, 2008, globalwarming.house.gov/tools/assets/files/0342.pdf. ยิ่งไปกว่านั้นดัชนีความเปราะบางของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Vulnerability Index) ซึ่งคำนวณในปี 2552 'จากตัวแปรจำนวนมากเพื่อวัดศักยภาพของประเทศในการจัดการกับผลกระทบที่เกิดจากโลกร้อน' ได้ทำรายชื่อประเทศในแอฟริกา 22 ใน 28 ประเทศทั่วโลก 'ที่มีความเสี่ยงสูงสุด' ในขณะที่สหรัฐฯ อยู่ในลำดับเกือบต่ำสุดในรายชื่อของประเทศทั่วโลกที่ตกอยู่ในความเสี่ยง แม้ว่าสหรัฐฯ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อหัวที่สำคัญที่สุดก็ตาม Agence France Press, 'Albania to Zimbabwe: The Climate Change Risk List', September 2, 2009.

²⁰ David Fogarty, Reuters, 'Indonesia Forest Projects Target 13 mln CO2 Offset,' July 21 2009, <http://www.reuters.com/article/latestCrisis/idUSSP436960>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2552

ใบอนุญาตให้มีการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอน และสามารถขายใบอนุญาตนั้นให้ใครก็ได้ เพื่อปล่อยมลพิษเพิ่มขึ้น มันช่างเป็นเรื่องที่โง่เขลาสิ้นดี!²¹

รายการหลอกลวงนี้ยังคงดำเนินต่อไป และสิ่งที่เลวร้ายที่สุดหลายเรื่องเกิดขึ้นในที่ที่เรียกกันว่าโลกที่สาม ซึ่งเป็นที่ที่บรรดาธุรกิจขนาดใหญ่อยากจะทำอะไรก็ได้ กับใครก็ได้ และด้วยมาตรฐานและกฎระเบียบเรื่องการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอนที่หลวม พวกเขาจึงสามารถได้ใบอนุญาตสำหรับทำอะไรต่ออะไรสารพัด²²

ปีศาจคนที่หนึ่งและสอง คือการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนและการแจกฟรี รวมทั้งการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอนทำให้ระบบนี้ไม่เป็นธรรมและไร้ประสิทธิภาพ แต่ปีศาจคนสุดท้าย ที่ฉันเรียกว่าการทำให้ไขว้เขว (Distraction) ยิ่งทำให้ระบบนี้เป็นอันตรายหนักเข้าไปอีก

เห็นไหม มันมีทางแก้ไขปัญหายุ่งยาก แต่การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนที่มีช่องโหว่และคำมั่นสัญญาของพวกคนรวยทำให้ผู้คนจำนวนมากลืมนื่องเหล่านี้ไปหมด²³

จะว่าไปแล้ว เรายังทำไม่ได้ใกล้เคียงกับข้อตกลงระดับโลกว่าด้วยการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนเสียด้วยซ้ำ และเป็นเรื่องโง่เขลาสิ้นดีที่การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนมีสาระอยู่แค่นี้เอง แทนที่จะต่อยอดเรื่องข้อสรุปที่เป็นธรรมและเข้มแข็ง เรากลับทำสิ่งที่กลับตาลปัตรและและริบเร่งผลักดัน โครงการซื้อขายสิทธิและการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอนออกมา

---

²¹ Terry Macalister, 'Britain's big polluters accused of abusing EU's carbon trading scheme' January 27, 2009, <http://www.guardian.co.uk/business/2009/jan/27/industry-abusing-ets-carbon-trading>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2552

²² ดูวิดีโอเรื่อง 'The Huge Mistake' ที่ทำขึ้นโดยอัลเลน ซาเบลและลอรี วิลเลียมส์ (Allen Zabel and Laurie Williams) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมได้ที่ <http://www.youtube.com/watch?v=WLHCvYj0kzk>, 2009. หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมพยายามระงับวิดีโอเรื่องนี้ในเดือนพฤศจิกายน 2552.

²³ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงระบบพลังงาน การผลิตและการขนส่งของเราแบบถอนรากถอนโคนแล้ว Climate Justice Action of Copenhagen ยังอธิบายถึงการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ที่จำเป็น ได้แก่

- การปล่อยให้เชื้อเพลิงฟอสซิลอยู่ใต้ดิน
- ยืนยันว่าประชาชนและชุมชนต้องเป็นผู้ควบคุมการผลิต
- ทำให้การผลิตอาหารกลับไปเป็นเรื่องของท้องถิ่น
- การลดการบริโภคสินค้าเกินขนานใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศซีกโลกเหนือ
- การเคารพสิทธิของชนพื้นเมืองและคนที่อาศัยอยู่ในป่า และ
- การยอมรับหนี้เวสและหนี้ภูมิอากาศ ที่ติดค้างประชาชนในประเทศซีกโลกใต้และจ่ายชดเชยหนี้ดังกล่าว

ถ้ายังมีโครงการชดเชยการลดการปล่อยคาร์บอนกัมมะลอทั้งหลาย รวมทั้งการแจกฟรีแก๊สก่อมลพิษ และความล้มเหลวที่จะแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่อย่างนี้ คุณคิดว่าประเทศโลกที่สามจะยอมรับร่วมสังฆกรรมกับการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนของโลกด้วยละหรือ? ฉันทว่าไม่ยอมรับ²⁴ และถ้าข้อเสนอเรื่องการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนกำลังหยุดยั้งเราจากการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอน แสดงว่ามันทำให้เราไขว่เขวได้อย่างน่ากลัวทีเดียว

เราไม่จำเป็นต้องปล่อยให้คนอื่นเหล่านี้มาออกแบบการแก้ปัญหาให้เรา เพราะพวกเราและรัฐบาลของเราสามารถออกกฎหมายและแก้ปัญหาได้ด้วยตัวของเราเอง

ในประเทศของฉัน เรามีกฎหมายฉบับหนึ่งอยู่แล้วคือกฎหมายอากาศบริสุทธิ์ (Clean Air Act) ที่ยืนยันว่าคาร์บอนเป็นตัวก่อมลภาวะ จึงอนุญาตให้หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Agency: EPA) จำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนได้ แล้วเรากำลังรออะไรกันอยู่? หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมลุยเลย จำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนได้แล้ว!²⁵

---

²⁴ สำหรับเสียงที่มีความหมายของซีกโลกใต้ ขอให้ฟังจาก Climate Justice Now! Third World Network, Focus on the Global South, the Peoples Climate Justice Movement และองค์กรอื่น ๆ อีกหลายองค์กร เสียงที่มีประสิทธิผลมากที่สุด เชื่อว่าควรล้มเลิกการสกัดปิโตรเลียม/แร่ การใช้ที่ดินปลูกพืชพาณิชย์ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อเพลิงชีวภาพ) การเจริญเติบโตแบบเน้นการส่งออก และยุทธศาสตร์ล้ำสมัยอื่น ๆ และแสวงหาการพัฒนาที่คำนึงถึงคนอื่น สอดคล้องกับระบบนิเวศ มีมุมมองแบบเฟมินิสต์ มีสำนึกในเรื่องเชื้อชาติ และใส่ใจชนพื้นเมืองให้มากขึ้น

²⁵ ฉันรู้ว่าการลดคาร์บอนโดยใช้กฎหมายอากาศบริสุทธิ์นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายและไม่สามารถทำให้เราจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนทั้งในระดับชาติและโลกโดยตัวของมันเองได้ แต่กฎหมายฉบับนี้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการลดการปล่อยคาร์บอนที่ยังไม่ได้มีการนำมาใช้มากนัก และทำให้สามารถประยุกต์ใช้กับแหล่งที่ปล่อยก๊าซอื่น ๆ อีกหลายพันแหล่งได้ เพื่อบังคับให้มีการลดการปล่อยมลพิษทันที หลังจากที่มิถุนายนของศาลสูงของสหรัฐ ฯ หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมได้ออก ‘ข้อค้นพบที่อันตราย’ ในเดือนเมษายน 2552 ซึ่งเปิดช่องให้หน่วยงานสามารถกำกับการลดการปล่อยมลพิษได้โดยไม่ต้องออกกฎหมาย หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเสนอข้อค้นพบนี้เพราะในฐานะที่เป็น ‘ตัวก่อมลพิษ’ ก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของความแห้งแล้งและน้ำท่วม ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น พายุและคลื่นความร้อนที่รุนแรงขึ้น และอันตรายที่เกิดกับแหล่งน้ำ นอกจากนี้ หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมยังกล่าวถึงพันธกิจขององค์กร โดยอ้างถึงรายงานปี 2550 ซึ่งทำโดยนายพลทหารบกและทหารเรือของสหรัฐ ฯ ที่ออกมาเรียกร้องว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็น ‘สิ่งที่ทำลายต่อความมั่นคงของชาติ’ ปัจจุบัน หน่วยงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถกำกับดูแลการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไนตรัสออกไซด์ ไฮโดรฟลูออโรคาร์บอนส์ เพอร์ฟลูออโรคาร์บอนส์ และฮัลเฟอริสเซพาฟลูออไรด์ ขอให้ดู U.S. Congressional Budget Office, ‘Policy Options for Reducing CO2 Emissions,’ February 2008, online at: www.cbo.gov/ftpdocs/89xx/doc8934/02-12-Carbon.pdf; Richard Black, ‘Obama to regulate “pollutant” CO2’, April 17, 2009, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/8004975.stm>; Jay Austin, ‘Massachusetts v. Environmental Protection Agency: Global warming, standing and the US Supreme Court’, Review of

แต่แทนที่จะทำแบบนั้น กฎหมายจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนที่ถูกเสนอในปี 2552 ของสหรัฐฯ กลับทำลายกฎหมายอากาศบริสุทธิ์ด้วยการปล่อยให้ตลาดเป็นตัวแก้ปัญหา²⁶ ถ้าข้อเสนอเรื่องการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนทำให้ความสามารถในการออกกฎหมายที่เข้มแข็งของเราอ่อนแอแล้ว มันก็ทำให้เราไขว่เขวอีกนั่นแหละ

ผู้คนที่หวังโยนเรื่องนี้ทั่วโลกจำเป็นต้องออกมาพูดและเรียกร้องให้เราออกแบบระบบเศรษฐกิจเสียใหม่ที่หลีกเลี่ยงการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล²⁷ แต่การจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนกลับทำให้ผู้คนเข้าใจว่าทุกอย่างจะไปได้ดีเพียงแค่ว่าเราขับรถให้น้อยลง เปลี่ยนหลอดไฟ และปล่อยให้คนเหล่านี้ทำส่วนที่เหลือ หากการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าแบบผิดๆ แสดงว่ามันทำให้เราไขว่เขวได้อย่างอันตรายทีเดียว

ข้อเสนอเรื่องการจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนและการซื้อขายเหล่านี้ส่วนใหญ่ล้วนเป็นเรื่องของการปกป้องธุรกิจ ดังที่เป็นมาโดยตลอด

ปัจจุบัน สหรัฐฯ ให้อุดหนุนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอัตราที่สูงกว่าพลังงานหมุนเวียนเกินสองเท่า²⁸ นี่มันอะไรกัน? เราไม่ควรให้อุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลเลยแม้แต่น้อย!

ผู้คนที่เหล่านี้ดูเหมือนจะไม่ตระหนักว่า วิธีการที่ง่ายที่สุดในการจัดการคาร์บอนออกจากชั้นบรรยากาศคือ การปล่อยให้มันอยู่ใต้ดินอย่างปลอดภัยนั่นเอง²⁹

European Community & International Environmental Law 16:3 (2007) 368-371; and Kassie Siegel, Bill Snape, and Matt Vespa, No reason to wait: Reducing greenhouse gas emissions through the Clean Air Act, Center for Biological Diversity, San Francisco, http://www.biologicaldiversity.org/programs/climate_law_institute/legislating_for_a_new_climate/pdfs/NoReasonToWait.pdf

²⁶ ClimateSOS เป็นหนึ่งในกลุ่มสำคัญที่ต่อสู้กับกฎหมายประเภทนี้ เช่นกฎหมายที่สนับสนุนโดยเว็กซ์แมน-เมอร์คีย์ (Waxman-Merkey) และเคอร์รี่-บ็อกเซอร์ (Kerry-Boxer) ในปี 2552 ที่ทำให้ความยุติธรรมทางภูมิอากาศไม่คืบหน้าสำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องความสัมพันธ์ทางอำนาจ ขอให้ดู James Hansen, 'G8 failure reflects US failure on climate change', <http://www.commondreams.org/view/2009/07/10-8>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552.

²⁷ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องชุมชนกำลังคิดถึงสังคมหลังยุคการใช้คาร์บอนว่ามีลักษณะอย่างไรขอให้ดู <http://totnes.transitionnetwork.org/>

²⁸ Tina Seeley, 'US fossil fuel subsidy twice that of renewables', Bloomberg News, 18 September, <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601103&sid=a2ygdSj.KQI>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552.

ริก โบเชอร์ (Rick Boucher) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐ ฯ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นมิตรของกลุ่มอุตสาหกรรมถ่านหิน ได้ออกเสียงสนับสนุนแนวคิดการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอน เขาบอกว่าแนวคิดนี้ "ช่วยสนับสนุนให้มีการใช้ถ่านหินกับสาธารณูปโภคต่าง ๆ ต่อไป"³⁰

ไม่มีกฎหมายใดที่สนับสนุนการใช้ถ่านหินจะสามารถหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้แน่นอน

การจำกัดเพดานการปล่อยคาร์บอนอย่างเข้มงวด กฎหมายที่เข้มแข็ง ปฏิบัติการของพลเมือง และค่าธรรมเนียมคาร์บอนสำหรับจ่ายคืนหนี้เวส และการสร้างระบบเศรษฐกิจที่ใช้พลังงานสะอาด นั่นแหละคือวิธีการที่เราจะสามารถรักษาอนาคตของเราเอาไว้ได้

คราวหน้าถ้ามีใครบอกคุณว่า แนวทางการจำกัดเพดานและการซื้อขายสิทธิการปล่อยคาร์บอนเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่เราจะมีได้ อย่าไปหลงเชื่อพวกเขาเสียล่ะ! ถ้าจะให้ดี ลองคุยกับพวกเขาดู พวกเขาอาจจะต้องการอนาคตที่ปลอดภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับเรา และบางทีพวกเขาอาจจะลืมไปว่า คุณยอมประนีประนอมได้ถึงระดับหนึ่งเท่านั้น ถ้ามากกว่านั้นมันไม่ใช่การแก้ปัญหาจริง ๆ หรือ

ฉันรู้ว่า เราทุกคนต่างไม่อยากเสียสละอะไรทั้งนั้น ยิ่งเป็นการปกป้องโลกแล้วรึว่าร้ายจากการทำแบบนั้นด้วย แต่คิดถึงความเป็นจริงกันหน่อย! เพราะนี่เป็นวิกฤตที่ใหญ่หลวงที่สุดเท่าที่มวลมนุษยชาติเคยประสบมา

เราไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ด้วยชุดความคิดของคนเหล่านี้ที่ทำให้เราประสบปัญหาที่ว่านี้ เราต้องการสิ่งใหม่ ๆ

มันไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องฝันให้ยิ่งใหญ่กว่าเดิม ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องออกแบบการแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่ทำแล้วได้ผลจริงๆ

---

²⁹ พลเมืองที่ต่อต้านการสกัดเชื้อเพลิงฟอสซิลมาใช้แบบไร้เหตุผลกำลังมีบทบาทเข้มข้นขึ้นทุกวัน เครือข่าย Oilwatch ของไนจีเรียและสมาชิกสำคัญ ๆ เช่น Accion Ecologica และกลุ่มพันธมิตรชนพื้นเมืองในแคว้นดอร์, Environmental Rights Action ในสามเหลี่ยมไนเจอร์ (ในเขตของ Ken Saro-Wiwa), groundwork และ South Durban Community Environmental Alliance ในแอฟริกาใต้ และชนพื้นเมืองของแคนาดา รวมทั้งนักสิ่งแวดล้อมในอัลเบอร์ตา ที่ต่อสู้กับการสกัดน้ำมันดิน (tar sands) มีคำขวัญชุดหนึ่งว่า ‘เก็บน้ำมันไว้ใต้ดิน เก็บถ่านหินไว้ในหลุม เก็บน้ำมันดินไว้ในที่ดิน’ คำขวัญนี้ได้รับการสนับสนุนจาก Rising Tide (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในออสเตรเลียและอังกฤษ) และนักเคลื่อนไหวชาวสหรัฐ ฯ ที่ต่อสู้กับการสกัดถ่านหินจากยอดเขา รวมทั้งโรงไฟฟ้าถ่านหิน และการสกัดน้ำมันในที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเวสต์เวอร์จิเนีย วอชิงตัน ดีซี แคลิฟอร์เนีย และอลาสก้า

³⁰ Hank Hayes, ‘Boucher seeks change in cap-and-trade’, Times News, August 29 2009, <http://www.timesnews.net/article.php?id=9016458>, ดูครั้งสุดท้ายเมื่อ 11 ตุลาคม 2552.